

Finantsinspektsiooni soovituslik juhend¹

Tallinn

dd.mm.2004.a

Nõuded lepingulise investeerimisfondi tingimustele

Soovituslik juhend on kehtestatud Finantsinspektsiooni juhatuse dd.mm.2004.a otsusega nr. ...
Finantsinspektsiooni seaduse § 57 lg 1 alusel.

I osa Üldsätted

1. Soovitusliku juhendi eesmärk ja kohaldamine

- 1.1. Investeerimisfondide seaduse (edaspidi: IFS) § 112 ja 113 kehtestab nõuded lepingulise investeerimisfondi (edaspidi: fond) tingimuste koosseisule. Juhendi eesmärgiks on täpsustada IFS-is ja kogumispensionide seaduses (edaspidi: KPS) esitatud üldist laadi nõudeid fondi tingimuste koosseisule, avada nende sisu ja eesmärk ning seeläbi selgitada fondi tingimuste registreerimise taotlejale fondi tingimuste registreerimisega seotud aspektide sisu ja eesmärki.
- 1.2. Käesolev juhend ei paku lõplikku lahendust - menetleja ja taotleja peavad alati pidama silmas õigusaktides sätestatud, konkreetse registreerimismenetluse asjaolusid ning ei ole välistatud, et mõnel juhul peab taotleja käituma õigusaktidele või konkreetsetele põhjendatud asjaoludele tuginedes juhendis kirjeldatust erinevalt. Juhendis esitatud juhiseid peab järgima kooskõlas IFS-is, KPS-is ja teistes õigusaktides kehtestatud nõuetega.
- 1.3. Juhend on kohaldatav Finantsinspektsioonis registreeritavatele lepinguliste fondide tingimustele.

II osa Nõuded fondi tingimustele

2. Nõuded fondi tingimuste sisule

Fondi tingimuste koosseis ja sisu peab vastama õigusaktides kehtestatud nõuetele. Fondi tingimustes võib ette näha ka muid tingimusi, mis ei ole vastuolus õigusaktidega. Fondi tingimuste koosseis ja sisu peab vastama vähemalt järgmistele nõuetele:

2.1. Üldnõuded fondi tingimuste sisule

Fondi tingimustes avalikustatud informatsioon peab olema õige, täpne, üheselt mõistetav, informatsioon ei tohi olla eksitava sisuga ning sealt ei tohi olla välja jäänud ega puududa midagi, mis mõjutaks informatsioonis esitatud andmete sisu või tähendust.

2.2. Fondi nimetus

- 2.2.1. Fondi nimetuses tuleb kasutada sõna “fond” või “investeerimisfond”.

¹ Käesolev juhend on eelnõu ning see on käsitletav FI töödokumendina. FI ei vastuta juhendis esitatud informatsiooni kasutamisest tekkivate võimalike õiguslike või muude tagajärgede eest.

- 2.2.2. Pensionifondi nimetuses tuleb kasutada sõna “pensionifond”, kusjuures kohustusliku ja vabatahtliku pensionifondi nimetuses ei või kasutada sõnu, mis annaksid eksitavalt alust arvata, et tegemist on teist liiki pensionifondiga.
- 2.2.3. Fondi nimetus peab olema selgesti eristatav teiste fondide nimetusest.
- 2.2.4. Fondi nimetuses on soovitatav väljendada fondi liik, lähtudes fondi investeerimispoliitikast².
- 2.2.5. Fondi nimetus ei tohi olla eksitav. Olulisimana tuleb tagada, et fondi nimetus ja selle investeerimispoliitika ei oleks vastuolus.³

2.3. Fondivalitseja ärinimi ja asukoht

- 2.3.1. Fondi tingimustes esitatakse fondivalitseja ärinimena fondivalitseja äriregistrisse kantud nimi ja fondivalitseja äriregistrisse kantud asukoht ning aadress.
- 2.3.2. Kui fondivalitseja tegevuskoht (püsiva ja kestva majandustegevuse või muu põhikirjalise tegevuse koht) erineb fondivalitseja asukohast võib fondi tingimustes esitada ka fondivalitseja tegevuskohti. Sellisel juhul peavad fondi tingimused selgelt eristama fondivalitseja asukoha ja tegevuskoha(d).

2.4. Fondi liik

Fondi tingimustes peab selgelt olema esitatud fondi liik⁴, lähtudes vähemalt seaduses sätestatud fondi liikide loetelust: sealhulgas lepinguline fond, eurofond, avalik fond, mitte-avalik fond, avatud fond, kinnine fond, vabatahtlik pensionifond, kohustuslik pensionifond, rahaturufond, indeksifond, kinnisvarafond ja garanteeritud tootlusega fond.

2.5. Fondi tegevuse eesmärk

Fondi eesmärgina esitatakse fondi tingimustes kokkuvõtvalt ja üldsõnaliselt eesmärk, mida fondivalitseja varade investeerimisel taotleb kooskõlas fondi tingimustes sätestatud investeerimispiirangutega.⁵

2.6. Fondi investeerimispoliitika põhiprintsiibid

- 2.6.1. Fondi tingimustes sätestatakse investeerimispiirangud suhtarvuna fondi aktive turuväärtusest.
- 2.6.2. Fondi tingimustes peavad olema loetletud varade liigid (näiteks aktsia, võlakiri, tuletisväärtpaber, kinnisvara jmt.), millesse võib fondi vara investeerida.
- 2.6.3. Kui fondi tingimuste kohaselt lubatakse sõlmida tehinguid tuletisväärtpaberitega, tuleb fondi tingimustes sätestada selliste tehingute eesmärgid. Kui fondi tingimustes ei nähta ette tehinguid tuletisväärtpaberitega, siis tuleb seda tingimustes sätestada.

² Näiteks aktsiafond, rahaturufond, indeksifond jmt.

³ Juhul, kui fondi nimetusena kasutatakse näiteks nimetust “Kapitalikaitse fond” või “Garanteeritud tootlusega fond”, tuleb tingimustes selgelt sätestada, milles seisneb fondi kapitali kaitstus või garanteeritus. Fondi nimes esitatud fondi investeerimispiirkond peab vastama tingimuste sisule.

⁴ Kui fond vastab mitmele IFS-is seaduses sätestatud liigi tunnustele, tuleb fondi tingimustes märkida kõik vastavad liigid.

⁵ Näiteks võib fondi eesmärgiks olla taotleda vara väärtuse maksimaalset kapitalikasvu lühiajalises perspektiivis või fondi varade stabiilne pikaajaline kasv jmt.

- 2.6.4. Fondi tingimustes peavad olema loetletud emitentide liigid (näiteks äriühing, riik, kohalik omavalitsus jmt.), kelle poolt emiteeritud väärtpaberitesse ja millistesse vara liikidesse vastavalt võib fondi vara investeerida.
- 2.6.5. Fondi tingimustes peavad olema sätestatud piirangud fondi vara investeerimisele varade liigiti, regiooniti ja majandusharuti. Regioonide osas võib fondi tingimustes viidata riikide ühendustele, loetlemata seejuures kõiki riike eraldi. Kui fondi juhtimises ei nähta ette varade investeerimisel piiranguid regioonidele või majandusharudele, tuleb seda tingimustes sätestada.
- 2.6.6. Fondi juhtimise osas võib tingimustes ette näha, et täpsed vara liigi, emitendi liigi, regiooni või majandusharu (jmt.) omavahelised osakaalud võidakse määrata fondi igapäevase juhtimise käigus, kuid sellisel juhul peavad tingimused sellist võimalust selgelt sätestama.
- 2.6.7. Fondi tingimustes tuleb sätestada fondi arvel laenu võtmise ja andmise lubatavus või mittelubatavus.
- 2.6.8. Fondi tingimustes peab olema sätestatud fondi varade riski hajutamise nõuded, mis on seotud investeerimisega teatud regioonidesse, teatud liiki varadesse, emitentidesse, majandusharudesse jmt.
- 2.6.9. Kui fondi varade investeerimisel on eesmärgiks jälgida indeksit, siis sätestatakse fondi tingimustes vastavad investeerimise reeglid (milliste meetoditega ja millises ulatuses tagatakse indeksi jälgimine) ning informatsioon selle kohta, millist indeksit investeringute tegemisel jälgitakse.
- 2.6.10. Fondi tingimustes ei ole soovitav kasutada piirangute kehtestamisel määratlemata mõisteid, nagu näiteks “peamiselt”, “eelkõige” või “põhiliselt” ilma, et nimetatud piirangut või mõistet ei sisustata tingimustes täpsemalt. Selliste sõnade kasutamisel peab tingimustes olema sätestatud numbriline ligikaudne osakaal või osakaalude piirid, mida vastav sõna väljendab.
- 2.6.11. Kui fondi juhtimise meetodiks on fondi varade passiivne juhtimine (näiteks indeksi jälgimine), siis esitatakse vastav informatsioon fondi tingimustes.
- 2.6.12. Fondi tingimustes on soovitav sätestada börside või muude reguleeritud turgude loetelu, millel kaubeldavatesse varadesse võib fondi vara investeerida.
- 2.6.13. Fondi tingimustes esitatakse viide, et fondi varade investeerimisega seotud riskide lühikirjeldus loetletakse fondi emissiooniprospекtis.
- 2.7. Garanteeritud tootlusega fondi olulised tingimused**
- 2.7.1. Garanteeritud tootlusega fondi korral tuleb fondi tingimustes sätestada vähemalt garantii täpne ulatus (garanteerima peab vähemalt investeringu säilimise 75% ulatuses), garanteerimise periood (kohustus garanteerida tootlust kuni fondi likvideerimiseni), garantiiandja kohustuse realiseerumise täpsed alused (kohustuse tekkimise aeg, kohustuse täitmise kord fondi suhtes jmt.).
- 2.7.2. Garanteeritud tootlusega fondi korral tuleb fondi tingimustes esitada garantiiandja kohta tema ärinimi, äriregistrisse kantud asukoht ja aadress ning registrikood.

2.8. Osakute liigid ja osakutega seotud õigused ja kohustused

- 2.8.1. Kui fondi tingimustega nähakse ette eriliigilisi osakuid, tuleb fondi tingimustes esitada täielik loetelu eriliigilistest osakutest tulenevatest õigustest ja kohustustest, sealhulgas selliste osakutega seotud tasud.
- 2.8.2. Fondi tingimustest peab olema selgelt arusaadav ühe osaku liigist tulenevate õiguste ja kohustuste erinevus teise osaku liigist tulenevatest õigustest ja kohustustest.
- 2.8.3. Fondi tingimustes peab olema esitatud informatsioon selle kohta, millisest ajahetkest alates hakkavad kehtima osakuga seonduvad õigused.⁶
- 2.8.4. Fondi tingimustes peab olema esitatud informatsioon selle kohta, et osakuomanik ei vastuta isiklikult fondi kohustuste eest, mida fondivalitseja on osakuomanike ühisel arvel võtnud, samuti kohustuste eest, mille täitmist on fondivalitsejal vastavalt fondi tingimustele fondi arvelt õigus nõuda ning et vastutus nende kohustuste täitmise eest on piiratud tema fondi kuuluva varaga.
- 2.8.5. Fondi tingimustes tuleb käsitleda vähemalt järgmisi osakuga seotud õigusi ja kohustusi:
- 2.8.5.1. Õigus omada proportsionaalset osa fondi varast vastavalt osaluse suurusele;
 - 2.8.5.2. Õigus proportsionaalsele osale fondi tulust vastavalt osaluse suurusele (sh õigus väljamaksetele);
 - 2.8.5.3. Õigused osaku võõrandamisel (sh fondivalitseja kohustused osaku tagasiostmisel);
 - 2.8.5.4. Õigused osaku vahetamisel;
 - 2.8.5.5. Osaku omamise, omandamise ja võõrandamisega seotud tasud ja kulutused;
 - 2.8.5.6. Õigused fondi likvideerimisel;
 - 2.8.5.7. Osakust tulenev hääleõigus või selle puudumine;
 - 2.8.5.8. Õigus saada fondi ja fondivalitseja kohta informatsiooni;
 - 2.8.5.9. Õigused seoses fondi üldkoosolekuga, kui fondil on üldkoosolek;
 - 2.8.5.10. Osaku omamisega kaasneva vastutuse ulatus;
 - 2.8.5.11. Õigus osalust tõendava dokumendi väljastamisele;
 - 2.8.5.12. Osakuga seotud maksukohustus.
- 2.8.6. Kui osakuomanikul mõni ülalloetletud õigustest või kohustusest puudub ning see on kooskõlas õigusaktiga, tehakse fondi tingimustesse vastava õiguse või kohustuse puudumise kohta märge.

2.9. Osakutest tulenevate õiguste teostamise viis

⁶ Näiteks, kas õigused tekivad alates osaku omandamisest või raha laekumisest fondi kontole vmt.

- 2.9.1. Fondi tingimustes tuleb esitada täielik kirjeldus fondivalitseja poolt fondi tingimustega loodud osakust tulenevate õiguste teostamise viisidest. Õiguste teostamise viisi olulisust hindab fondivalitseja, lähtudes seejuures asjaolust, et tingimused peavad sätestama kõik osakust tulenevate õiguste teostamise viiside olulised asjaolud, mis võivad omada kaalu osakute omandamise või võõrandamise otsustamisel.
- 2.9.2. Fondi osakutest tulenevate õiguste teostamise viiside täpsustavad tehnilise iseloomuga asjaolud võib esitada fondi emissiooniprospекtis.
- 2.9.3. Fondi tingimustes on soovitav esitada märkusi, mille kohaselt teatud õiguste ja kohustuste korral, mis seoses osaku omamisega tulenevad üldistest õiguspõhimõtetest (näiteks maksundus), on osakut omandaval isikul või osakuomanikul soovitav konsulteerida sõltumatute erialaspetsialistidega.

2.10. Osakute vahetamise lubatavuse korral osakute vahetamise tingimused ja kord

- 2.10.1. Fondi tingimustes sätestatakse vähemalt järgmised osakute vahetamisega seotud tingimused:
 - 2.10.1.1. Osakute vahetamise lubatavus;
 - 2.10.1.2. Osakute vahetamisel võetavad tasud;
 - 2.10.1.3. Osakute vahetamisele kohaldatavad piirangud, mis võivad tuleneda muuhulgas osakute omandamise ajast või omandatud osakute kogusest;
 - 2.10.1.4. Osakute vahetamiseks tehtavate vajalike toimingute kirjeldus;
 - 2.10.1.5. Osakute vahetamisel rakendatav osaku hinna arvutamise kord;
 - 2.10.1.6. Osakute vahetamisega seotud tähtajad.

2.11. Fondivalitseja õigused ja kohustused fondi vara valitsemisel

- 2.11.1. Fondi tingimustes tuleb esitada vähemalt järgmised õigused ja kohustused:
 - 2.11.1.1. Fondivalitseja tegevus peab vastama õigusaktidele ja fondi tingimustele;
 - 2.11.1.2. Fondivalitsejal on vastavalt fondi tingimustele õigus fondi vara käsutada ja vallata;
 - 2.11.1.3. Fondivalitseja investeerib lepingulise fondi vara oma nimel ja osakuomanike ühisel arvel;
 - 2.11.1.4. Fondivalitseja peab fondi vara valitsema lahus fondivalitseja enda varast, teiste tema poolt valitsetavate fondide varadest ja varakogumitest;
 - 2.11.1.5. Fondivalitsejal on õigus ja kohustus esitada oma nimel osakuomanike või fondi nõudeid deposiitoriumi või teiste isikute vastu;
 - 2.11.1.6. Fondivalitseja peab fondile või osakuomanikele hüvitama oma tegevuse või tegevusetusega tekitatud kahju;

- 2.11.1.7. Fondi vara ei kuulu fondivalitseja pankrotivara hulka ja selle arvel ei saa rahuldada fondivalitseja võlausaldaja nõudeid;
- 2.11.1.8. Õigused ja kohustused, mis seonduvad fondivalitseja ülesannete edasiandmisega (sh loetelu ülesannetest, mida fondivalitseja võib edasi anda kolmandale isikule ning samuti informatsioon selle kohta, et ülesannete edasiandmine kolmandale isikule ei vabasta fondivalitsejat vastutusest seoses fondi valitsemisega);
- 2.11.1.9. Fondivalitseja kohustus sõlmida fondi varade hoidmiseks leping depositeoriumiga;
- 2.11.1.10. Asjade hoidmise ja säilitamise kord, kui fondi tingimuste kohaselt võib investeerida asjadesse.

2.12. Depositooriumi vastutus fondi vara või väärtpaberite hoidmisel kolmandate isikute juures

- 2.12.1. Fondi tingimustes sätestatakse, et depoolepingus ettenähtud korras võib depositeorium anda oma seadusest tulenevate ülesannete, sealhulgas vara hoidmise kohustuse, üle kolmandatele isikutele. Kolmandate isikute valikul peab depositeorium rakendama vajalikku hoolsust, mis on üldiselt tunnustatud vastava majandus- ja kutsetegevuse raames ning vastab kohustuse laadile ning fondi ja osakuomanike riskile, et tagada kolmanda isiku usaldusväarsus, küllaldane ja piisav organisatsiooniline ja tehniline korralduse tase ning finantsseisund.
- 2.12.2. Fondi tingimustes peab kehtestama depositeoriumi vastutuse ulatuse fondi ja osakuomanike ees fondi vara või väärtpaberite hoidmise ülesande edasiandmisel kolmandatele isikutele.
- 2.12.3. Fondi väärtpaberite hoidmisel kolmandate isikute juures vastutab depositeorium investeerimisfondide seadusest tulenevalt fondile või osakuomanikele tekitatud otsese varalise kahju eest, kui fondi (vara või) väärtpabereid hoidvate kolmandate isikute valikul ei ole depositeorium rakendanud vajalikku hoolsust ning täitnud kolmandate isikute üle järelevalve teostamise kohustust. Depositooriumi vastutust ei ole lubatud kehtestada kitsendavana, võrreldes seaduses sätestatud vastutuse ulatusega.

2.13. Fondivalitseja poolt fondis osaluse omandamise kord ning fondivalitsejale kuuluvate osakute tagasivõtmise kord

- 2.13.1. Fondi tingimustes sätestatakse vähemalt:
 - 2.13.1.1. Fondivalitseja poolt tema poolt valitsetava fondi osakute omamise lubatavus või kohustus;
 - 2.13.1.2. Fondivalitseja poolt tema poolt valitsetava fondi osakute omamise koguselised piirmäärad vastavalt IFS-ile;
 - 2.13.1.3. Kohustusliku pensionifondi osas osakute omandamise ja tühistamise kord seoses kogumispensionide seaduses sätestatud kahju hüvitamise regulatsiooniga;
 - 2.13.1.4. Informatsioon selle kohta, kus on avalikustatud osaluse suurus fondivalitseja poolt valitsetavas fondis.

2.14. Osakute registreerimise kord ja andmed registripidaja kohta

2.14.1. Fondi tingimustes sätestatakse vähemalt:

- 2.14.1.1. Registripidaja ärinimi, äriregistrisse kantud asukoht ja aadress, registrikood ning registripidaja vastutuse ulatus;
- 2.14.1.2. Osakute registris andmete registreerimise kord, sealhulgas toimingute tegemise aluseks olevad dokumendid ja asjaolud, registrikande õiguslik tähendus, registriandmete säilitamise aeg, viide osakuomaniku õigusele taotleda osalust tõendava dokumendi väljastamist, registriandmetega tutvumise kord.

2.15. Fondivalitsejale ja depositeoriumile makstavate tasude määrad ning nende arvestamise ja määramise kord

2.15.1. Fondi tingimustes esitatakse tasude arvestamise ja määramise kord, sealhulgas tasude määr, arvestamise alused ning tasude maksmise ja arvestamise päev, seejuures tasude maksmine ei või toimuda enne vastavate teenuste osutamist.

2.15.2. Fondi tingimustes esitatakse informatsioon selle kohta, kelle arvelt makstakse valitsemis- ja depootasu.

2.16. Fondi arvelt makstavate kulutuste täielik loetelu ning arvestamise kord

2.16.1. Fondi tingimustes esitatakse kõikide fondi arvelt makstavate ja fondi valitsemisega otseselt seotud⁷ tasude täielik loetelu ning seejuures ei ole lubatud kasutada tasude loetelu järel sõnasid “ja muud taolised kulutused” või teisi sarnaseid määratlusi, millised ei täida tasude täieliku loetelu esitamise eesmärki ja kohustust.

2.16.2. Vabatahtliku ja kohustusliku pensionifondi arvelt võib maksta tingimuste kohaselt üksnes kulutusi, mis on loetletud IFS-is.

2.17. Fondi arvelt makstavate tasude ja kulutuste piirmäär

2.17.1. Fondi tingimustes sätestatakse kõikidele fondi arvelt makstavate tasudele ja kulutustele kohaldatav ühtne piirmäär, mida fondivalitsejal ei ole lubatud ületada sõltumata asjaolust, et ühe või teise tasu või kulutuse liigi osas on õiguslik alus seda maksta fondi arvelt ja maksmine mahub tingimustega kehtestatud üksiku tasu või kulutuse liigi piirmäära.

2.18. Osakute väljalaske ning tagasivõtmise tingimused ja kord ning osakute väljalaske- ja tagasivõtmishinna arvutamise ja avaldamise kord ja sagedus

2.18.1. Fondi tingimustes sätestatakse vähemalt:

- 2.18.1.1. Toimingud, mida osakuid omandav või võõrandav isik peab osakute omandamiseks või võõrandamiseks sooritama;
- 2.18.1.2. Informatsioon selle kohta, et osakuid lastakse välja ja võetakse tagasi vastavalt nende väljalaske- ja tagasivõtmishinnaga, mis on osaku puhaskäivõtte, millele võib väljalaskmise korral olla lisatud väljalasketasu ning millest tagasivõtmise korral võib olla mahaarvatud tagasivõtmistasu⁸;

⁷ IFS-st tulenevalt ei ole lubatud fondi arvelt maksta kulusid, mis ei ole otseselt seotud fondi valitsemisega.

⁸ IFS sätestab teatud erandid indeksifondidele.

- 2.18.1.3. Osakute väljalaske- ja tagasivõtmishinna avalikustamise koht ja sagedus;
- 2.18.1.4. Kohad, kus osakuid saab omandada või võõrandada;
- 2.18.1.5. Fondivalitseja kohustused osakute väljalaskmisel ja tagasivõtmisel;
- 2.18.1.6. Väljalastavate või tagasivõetavate osakute väljalaske- või tagasivõtmishinna määramise kord sõltuvalt vastava taotluse esitamise ajast (sealhulgas tehingu väärtuspäevad)⁹. Osakute väljalaske- ja tagasivõtmishind määratakse vastavalt fondi tingimustele kindlaks, kas vastava avalduse laekumise ajaks teada oleva viimase osaku puhasväärtuse alusel või osaku puhasväärtuse alusel, mis määratakse esimesena pärast vastava avalduse laekumist;
- 2.18.1.7. Tähtaeg, mille jooksul vastava osakuomaniku nõude esitamisest on fondivalitseja kohustatud osaku välja laskma või tagasi võtma ning osakute tagasivõtmise järjekord kooskõlas IFS-iga;
- 2.18.1.8. Osakute väljalaskmise ja tagasivõtmise peatamise kord kooskõlas IFS-iga;
- 2.18.1.9. Isiku poolt fondivalitsejale osakute omandamiseks makstud rahaliste vahendite käsitlemise kord olukorras, kus rahaliste vahendite arvel ei ole fondivalitsejal võimalik välja lasta täisarv osakuid;
- 2.18.1.10. Informatsioon selle kohta, millisest hetkest hakkavad osakuomanikule kehtima osakust tulenevad õigused;
- 2.18.1.11. Informatsioon selle kohta, millise täpsusega arvutatakse osaku väljalaske- ja tagasivõtmishind;
- 2.18.1.12. Pensionifondi osakute tagasivõtmisel KPS-st tulenevad piirangud, mis on seotud osakuomaniku eaga.

2.19. Fondi osakute väljalaske- ja tagasivõtmistasude arvutamise kord ning piirmäärad

- 2.19.1. Osakute väljalaske- ja tagasivõtmistasu määratakse tingimustes protsentides osaku puhasväärtusest või fikseeritud summana ning see ei tohi ületada seaduses sätestatud piirmäärasid.
- 2.19.2. Fondi tingimustes tuleb sätestada kord, kuidas osakuomanikule teatatakse kirjalikku taasesitamist võimaldaval viisil tema arvelt võetud väljalaske- või tagasivõtmistasu suurus.
- 2.19.3. Fondi tingimustes esitatakse märkus selle kohta, et osakute väljalaske- ja tagasivõtmistasu võetakse osakuomaniku arvelt. Kui fondivalitseja soovib oma äranägemisel loobuda osakuomanikult võetavast väljalaske- ja tagasivõtmistasust, siis esitatakse fondi tingimustes vastava õiguse kohta vastav märg.
- 2.19.4. Kui fondivalitseja kohaldab erinevatele isikutele erinevat väljalaske- või tagasivõtmistasu piirmäära, siis sätestatakse fondi tingimustes kriteeriumid, mille alusel kohaldatakse erinevatele osakuomanikele erinevaid piirmäärasid.

⁹ Soovitav on muuhulgas väljalaske ja tagasivõtmise kord esitada valemite vormis (näiteks $T+1$ jmt.).

2.20. Fondi vara puhasväärtuse arvutamise ja avaldamise kord ja sagedus

- 2.20.1. Fondi tingimustes sätestatakse fondi puhasväärtuse arvutamise olulisemad alused, sealhulgas viide sellele, kas fondi vara puhasväärtuse arvutamisel kasutatakse turuväärtust, amortiseeritud väärtust või mõnel muul viisil arvutatud väärtust vastavalt õigusaktides kehtestatud korrale.
- 2.20.2. Kui fondi tingimuste kohaselt on fondi arvel õigus investeerida kinnisvarasse, sätestatakse fondi tingimustes kinnisvara hindamise kord ja tähtjad.
- 2.20.3. Kui fondivalitseja on kehtestanud täpsemad sisereeglid fondi varade puhasväärtuse arvutamiseks, esitatakse fondi tingimustes informatsioon vastavate reeglite olemasolu kohta, mis muuhulgas peab viitama selliste reeglite avaldamise kohale.
- 2.20.4. Fondi tingimustes esitatakse informatsioon valuuta kohta, mille alusel arvutatakse fondi ja osaku puhasväärtus;
- 2.20.5. Fondi osaku puhasväärtus tuleb määrata vähemalt sajandiku täpsusega fondi tingimustes määratud valuutas.
- 2.20.6. Fondi tingimustes sätestatakse osaku puhasväärtuse määramise täpne aeg (sh olemasolul fondivalitseja õigus tingimustes sätestatud juhtudel arvutada ja võtta tehingute aluseks puhasväärtus, mis on arvutatud üldkehtivast korrast erineval ajal), seejuures peab fondivalitseja määrama osaku puhasväärtuse kindlaks igal osakute väljalaske- ja tagasivõtmise päeval, kuid vähemalt üks kord nädalas.
- 2.20.7. Fondi tingimustes sätestatakse koht, kus fondi vara ja fondi osaku puhasväärtus avalikustatakse.
- 2.20.8. Kui fondil on eri liiki osakuid, kohaldatakse käesolevas punktis toodud nõudeid kõigi eriliigiliste osakute kohta, seejuures tingimustest peab olema täielikult arusaadav ühe osaku liigi erisused teise osaku liigi suhtes.

2.21. Tähtajalise lepingulise fondi tähtaeg, kui see on ette nähtud

Fondi tingimustes sätestatakse fondi tähtaeg juhul, kui fond on loodud tähtajaliselt ning pärast tähtaja saabumist fond likvideeritakse või fondi jätkamine on vajalik eraldi otsustada. Sellisel juhul esitatakse fondi tingimustes kord, mille kohaselt fondi likvideerimist pärast tähtaja saabumist alustatakse või otsuse tegemise kord, mille kohaselt fondi tegevust võidakse jätkata.

2.22. Fondi puudutava teabe avalikustamise ja aruandluse kord

- 2.22.1. Fondi tingimustes sätestatakse, et fondivalitseja avaldab fondi aastaaruande hiljemalt neli kuud pärast majandusaasta lõppu ja poolaastaaruande hiljemalt kaks kuud pärast poolaasta lõppu.
- 2.22.2. Fondi tingimustes sätestatakse, et fondivalitseja asukohas peab olema võimalus tutvuda vähemalt järgmiste andmete ja dokumentidega:
 - 2.22.2.1. Fondi tingimused;
 - 2.22.2.2. Fondi viimane aastaaruanne;

- 2.22.2.3. Fondi viimane poolaastaruanne, kui see on kinnitatud viimasest aastaruandest hiljem;
 - 2.22.2.4. Avaliku fondi osakute pakkumise prospekt ja lihtsustatud prospekt;
 - 2.22.2.5. Fondivalitseja ärinimi ja kontaktandmed;
 - 2.22.2.6. Fondijuhi nimi;
 - 2.22.2.7. Depositooriumi ärinimi ja kontaktandmed;
 - 2.22.2.8. Andmed fondivalitseja osaluse suuruse kohta fondis;
 - 2.22.2.9. Fondivalitseja sisereeglid fondi vara puhasväärtuse määramise kohta, kui fondivalitseja viitab nimetatud dokumentidele fondi tingimustes.
- 2.22.3. Fondi tingimustes sätestatakse muuhulgas kord, kuidas fondivalitseja avalikustab asjaolud, mis oluliselt mõjutavad tema poolt valitsetavate fondide tegevust või finantsseisundit või fondi osakute puhasväärtuse kujunemist.
- 2.22.4. Fondi tingimustes sätestatakse, et punktides 2.22.2.1 – 2.22.2.4 loetletud andmete ärakirjad annab fondivalitseja osakuomanikule tasuta.
- 2.22.5. Fondi tingimustes avaldatav teave ei tohi anda mingit tegelikku või näilist tagatist fondi tulude või väljamaksete kohta ega sisaldada ennustusi fondi finantstulemuste kohta, välja arvatud kui fond on garanteeritud tootlusega fond.
- 2.22.6. Fondi tingimustes sätestatakse, et fondivalitseja peab IFS-is ja teistes õigusaktides sätestatud avalikustamisele kuuluvaid andmeid avaldama ja kättesaadavaks tegema vähemalt fondivalitseja asukohas, tema filiaalides ning fondivalitseja veebilehel või kontserni, millesse fondivalitseja kuulub, veebilehel või fondi puhul, mille osakud või aktsiad on võetud kauplemisele Eestis registreeritud reguleeritud turule kauplemisele, selle reguleeritud turu korraldaja veebilehel.
- 2.23. Fondi tulude kasutamise ja fondi tulude arvel väljamaksete tegemise kord**
- 2.23.1. Fondi tingimustes sätestatakse, kas fondi tulud reinvesteeritakse või makstakse see teatud tähtaegadel osakuomanikele välja.
- 2.23.2. Juhul kui fondi tulud reinvesteeritakse, sätestatakse fondi tingimustes, et osakuomaniku tulud fondi investeringutelt kajastub fondi osaku puhasväärtuse muutuses.
- 2.23.3. Juhul kui fondi tulud makstakse osakuomanikule regulaarselt välja, sätestatakse fondi tingimustes vähemalt väljamakse kohustuse tekke alus, väljamaksete tegemise peatamise alus, väljamaksetega tegemisega seotud tähtajad.
- 2.24. Osakuomanike üldkoosoleku kokkukutsumise ja läbiviimise kord, kui üldkoosolek on ette nähtud seadusega või fondi tingimustega**
- 2.24.1. Fondi tingimustes sätestatakse vähemalt:
- 2.24.1.1. Üldkoosoleku kokkukutsumist õigustatud isikud;
 - 2.24.1.2. Üldkoosoleku pädevus;

- 2.24.1.3. Üldkoosoleku toimumise sagedus;
- 2.24.1.4. Üldkoosoleku kokkukutsumise teate esitamise tähtaeg;
- 2.24.1.5. Üldkoosoleku kokkukutsumise teate esitamise kord, mille kohaselt kokkukutsumise teade avalikustatakse fondivalitseja veebilehel ja üleriigilise levikuga päevalehes või saadetakse vastav teade osakute registris märgitud osakuomanike postiaadressile;
- 2.24.1.6. Üldkoosoleku otsuse vastuvõtmise alused (sh vajalik kvoorum ja otsuse vastuvõtmiseks nõutud häälte arv).

2.25. Fondivalitseja ülesannete edasiandmine

2.25.1. Fondi tingimustes sätestatakse vähemalt:

- 2.25.1.1. Ülesanded, mida fondivalitseja võib edasi anda kolmandatele isikule;
- 2.25.1.2. Informatsioon selle kohta, et oma ülesannete edasiandmine ei vabasta fondivalitsejat vastutusest seoses fondi valitsemisega.

2.26. Fondi likvideerimise tingimused ja kord

2.26.1. Fondi tingimustes sätestatakse vähemalt:

- 2.26.1.1. Fondi likvideerimist otsustav organ;
- 2.26.1.2. Fondi likvideerimist tingivad asjaolud;
- 2.26.1.3. Fondi valitsemisõiguse ülemineku alused deponituumile;
- 2.26.1.4. Informatsioon selle kohta, et likvideerimine toimub Finantsinspektstiooni loal;
- 2.26.1.5. Likvideerimisteate avalikustamise kord, mille kohaselt avalikustatakse likvideerimisteade ühes üleriikliku levikuga päevalehes ning fondivalitseja veebilehel;
- 2.26.1.6. Likvideerimismenetluse tähtajad;
- 2.26.1.7. Likvideerimiskulude katmise kord ja kulude maksimaalne määr.

2.27. Fondi tingimuste muutmise kord ja muudatuste avaldamise koht

2.27.1. Fondi tingimustes sätestatakse vähemalt:

- 2.27.1.1. Fondi tingimuste muutmist otsustav organ;
- 2.27.1.2. Fondi tingimuste muudatuste jõustumise kord;
- 2.27.1.3. Fondi tingimuste muudatuste avalikustamise kord, mille kohaselt avalikustatakse fondi tingimuste muudatused ühes üleriikliku levikuga päevalehes ning fondivalitseja veebilehel;

- 2.27.1.4. Kui fondivalitseja jätab endale õiguse muuta oma äranägemisel kõiki fonditingimusi, on soovitatav tingimustes vastav asjaolu eraldi ära märkida, lisades seejuures informatsiooni, et muuta võib ka olulisi tingimusi, mis puudutavad näiteks fondi investeerimispiiranguid ning fondiga seotud tasusid;
- 2.27.1.5. Informatsioon selle kohta, et fondi tingimuste muudatused registreerib Finantsinspeksioon.

III osa Täiendavad nõuded pensionifondi tingimustele

3.1. Pensionifondi tingimustes osakute tagasivõtmiskorra erisused kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimisel

3.1.1. Fondi tingimustes sätestatakse vähemalt:

- 3.1.1.1. Kohustusliku pensionifondi korral märga selle kohta, et kohustusliku kogumispensioni saamiseks sõlmib üldjuhul selleks õigustatud isik tema poolt valitud kindlustusandjaga kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingu, mille alusel tehakse väljamakseid perioodiliste võrdsete summadena (annuiteet) vähemalt kord kolme kuu jooksul kuni isiku surmani ning et väljamakse summa võib erineda üksnes lisaintressi võrra;
- 3.1.1.2. Kohustusliku pensionifondi korral informatsioon selle kohta, millistel erandjuhtudel on isikul õigus väljamaksetele otse pensionifondist;
- 3.1.1.3. Vabatahtliku pensionifondi korral informatsioon selle kohta, et vabatahtliku kogumispensioni saamiseks võib selleks õigustatud isik nõuda väljamaksete tegemist vabatahtlikust pensionifondist või sõlmida kogumispensioni saamiseks tema poolt valitud kindlustusandjaga kindlustuslepingu;
- 3.1.1.4. Toimingute loetelu, mida osakuomanik peab kindlustuslepingu sõlmimiseks sooritama;
- 3.1.1.5. Rahaliste vahendite ülekandmise kord pensionifondist kindlustusandjale (sh osaku hinna fikseerimise kord).

3.2. Väljamaksete tegemise kord pensionifondist osakute pärimisel ja kohustusliku pensionifondi osakute tühistamise kord pärijate puudumisel

3.2.1. Fondi tingimustes sätestatakse vähemalt:

- 3.2.1.1. Informatsioon selle kohta, et pensionifondi osakud on päritavad;
- 3.2.1.2. Kohustusliku pensionifondi korral informatsioon selle kohta, et osakuomaniku pärijal, kes on ise kohustatud isik KPS-i tähenduses, on üks kord ühe aasta jooksul arvates pärandi avanemisest õigus esitada avaldus päritud pensionifondi osakute tagasivõtmiseks või kandmiseks oma pensionikontole;
- 3.2.1.3. Informatsioon selle kohta, et kui pärija ei ole punktis 3.2.1.2 nimetatud tähtaja jooksul esitanud kohustusliku pensionifondi osakute tagasivõtmise või pensionikontole kandmise avaldust, on tal õigus 10 aasta jooksul alates pärandi avanemisest nõuda üksnes päritud osakute kandmist tema pensionikontole;

- 3.2.1.4. Informatsioon selle kohta, et kui kohustusliku pensionifondi pärijaks on isik, kes ei ole kohustatud isik kogumispensionide seaduse kohaselt, on tal õigus nõuda osakute tagasivõtmist üks kord 10 aasta jooksul pärandi avanemisest;
- 3.2.1.5. Informatsioon selle kohta, et vabatahtliku pensionifondi osakuomaniku surma korral on pärijal õigus nõuda kõigi päritud osakute või nendest osa kandmist pärija väärtpaberikontole või osakute tagasivõtmist;
- 3.2.1.6. Informatsioon selle kohta, et kui osakuomanikul puuduvad pärijad, tühistatakse talle kuuluvad pensionifondi osakud ja pärimisseaduse §-i 18 ei kohaldata ning et tühistatud osakutest tulenevad õigused ja kohustused loetakse lõppenuks;
- 3.2.1.7. Informatsioon selle kohta, et pärimise avaldus ja pärimisõiguse tunnistus esitatakse kohustusliku pensionifondi korral kontohaldurile ja vabatahtliku pensionifondi korral pensionifondivalitsejale.

3.3. Fondivalitsejale kuuluvate kohustusliku pensionifondi osakute tühistamise tingimused ja kord

3.3.1. Fondi tingimustes sätestatakse vähemalt:

- 3.3.1.1. Informatsioon selle kohta, et kui Finantsinspeksioon on tuvastanud õigusaktides või pensionifondi tingimustes sätestatud nõuete rikkumise ning on alust arvata, et see rikkumine on põhjustanud kahju pensionifondi osakuomanikele, võetakse pensionifondivalitsejale kuuluvad pensionifondi osakud tagasi ja kahju kannatanud osakuomanikule lastakse kahju katteks välja uued osakud;
- 3.3.1.2. Informatsioon selle kohta, et pensionifondivalitseja on kohustatud kolme tööpäeva jooksul, alates Finantsinspeksiooni poolt ettekirjutuse tegemisest kahju hüvitamise kohta, avaldama vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ja pensionifondivalitseja veebilehel teate, milles on märgitud vähemalt pensionifondi nimi, mille suhtes kahju hüvitamise ettekirjutus tehti, osakuomanike teavitamise kord ning tähtajad, mille jooksul on pensionifondivalitseja kohustatud kindlaks määrama kahju suuruse ja vastava kahju hüvitama;
- 3.3.1.3. Informatsioon selle kohta, et tagasivõetud pensionifondivalitseja osakute arvel lastakse kahju kannatanud osakuomanikule tekitatud kahju ulatuses välja selle pensionifondi osakuid, kuhu laekub või peaks laekuma osakuomaniku kohustusliku kogumispensioni makse. Kui osakuomanik on sõlminud kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingu või kui ta on surnud, siis lastakse välja selle pensionifondi osakuid, kuhu laekus tema viimane kohustusliku kogumispensioni sissemakse.

3.4. Kohustuslikust pensionifondist perioodiliste väljamaksete tegemise tingimused ja kord

3.4.1. Lisaks käesoleva juhendi punktis 3.1 toodule sätestatakse fondi tingimustes vähemalt:

- 3.4.1.1. Informatsioon ealiste ja muude piirangute kohta, mis on seatud väljamaksete tegemise tingimuseks;

- 3.4.1.2. Informatsioon selle kohta, et kui osakute kogusumma alusel arvatud annuiteet ühe kalendrikuu kohta osutuks kindlustuslepingu sõlmimisel väiksemaks kui $\frac{1}{4}$ riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel kehtestatud rahvapensioni määrast, on isikul õigus perioodilistele kogumispensioni väljamaksetele pensionifondist;
- 3.4.1.3. Informatsioon selle kohta, et perioodiliste väljamaksetena isikule ühe kalendrikuu kohta kõigist pensionifondidest väljamakstav summa ei või olla suurem kui $\frac{1}{4}$ rahvapensioni määrast. Isikul on õigus nõuda väljamaksete tegemist vähemalt kord kolme kuu jooksul;
- 3.4.1.4. Informatsioon selle kohta, et kui osakute kogusumma on väiksem või osakute kogusumma väheneb punkti 3.4.1.3 alusel perioodiliste väljamaksete tulemusel väiksemaks kui kolmekordne rahvapensioni määr, on isikul õigus nõuda kõigi osakute tagasivõtmist ühekordse väljamaksena;
- 3.4.1.5. Informatsioon selle kohta, et kui osakute kogusumma alusel arvatud annuiteet ühe kalendrikuu kohta osutuks suuremaks kui kolmekordne rahvapensioni määr, on isikul nimetatud määra ületava summa ulatuses õigus täiendavatele perioodilistele kogumispensioni väljamaksetele pensionifondist;
- 3.4.1.6. Informatsioon selle kohta, et kui osakute kogusumma jääk on pärast lepingu sõlmimist või perioodiliste väljamaksete tegemist punkti 3.4.1.5 alusel väiksem kui kolmekordne rahvapensioni määr, siis on isikul õigus nõuda kõigi osakute tagasivõtmist ühekordse väljamaksena.